

Samenvatting MER

Bestemmingsplan Agrarisch buitengebied omgeving Otterloseweg 54-56 te Wekerom

Aanleiding

De gemeente Ede heeft een bestemmingsplan opgesteld ten behoeve van de realisatie van een mestvergistingsinstallatie, aansluitend op het agrarische bedrijf van familie Van den Top, gevestigd op het adres Otterloseweg 54-56 te Wekerom. Een eerder vastgesteld bestemmingsplan voor deze ontwikkeling is door de Raad van State vernietigd aangezien de landschappelijke inpassing niet voldoende planologisch verzekerd was.

In de tussentijd is op basis van een uitspraak van de rechtbank van Noord-Nederland gebleken dat mestvergistingsinstallaties m.e.r.-(beoordelings)plichtig kunnen zijn. De gemeente heeft besloten een planMER op te stellen voor het nieuwe bestemmingsplan.

Toelichting gebruikte termen milieueffectrapportage¹

M.e.r. = de milieueffectrapportage (de procedure)

MER = het milieueffectrapport (het product)

Planm.e.r. = milieueffectrapportage voor een plan dat een kader vormt voor een besluit over één of meerdere (project)m.e.r.-plichtige activiteiten

PlanMER = het milieueffectrapport dat het resultaat is van de planm.e.r.

Bij het bestemmingsplan is voorliggend milieueffectrapport opgesteld. Het brengt de mogelijke gevolgen, zowel positief als negatief, op het milieu en de omgeving in beeld van ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt.

Te onderzoeken voornemen en alternatieven

Zoals aangegeven heeft Gemeente Ede een nieuw bestemmingsplan opgesteld om een mestvergistingsinstallatie mogelijk te maken nabij Wekerom. De mogelijke effecten van dit voornemen zijn in beeld gebracht in het MER. De effecten zijn beschreven ten opzichte van de referentiesituatie, welke in dit MER gelijk is aan het nulalternatief (zie navolgende).

In dit MER is alleen de situatie onderzocht waarvoor aan de Otterloseweg 54-56 een vergunning is verleend. Alternatieven daarvoor zijn niet realistisch en daarmee niet als redelijkerwijs te beschouwen. Enkele locatie-alternatieven zijn in een eerder stadium onderzocht en tevens op verschillende milieuaspecten beoordeeld. In paragraaf 3.2 van het MER wordt hier een uitgebreidere toelichting op gegeven.

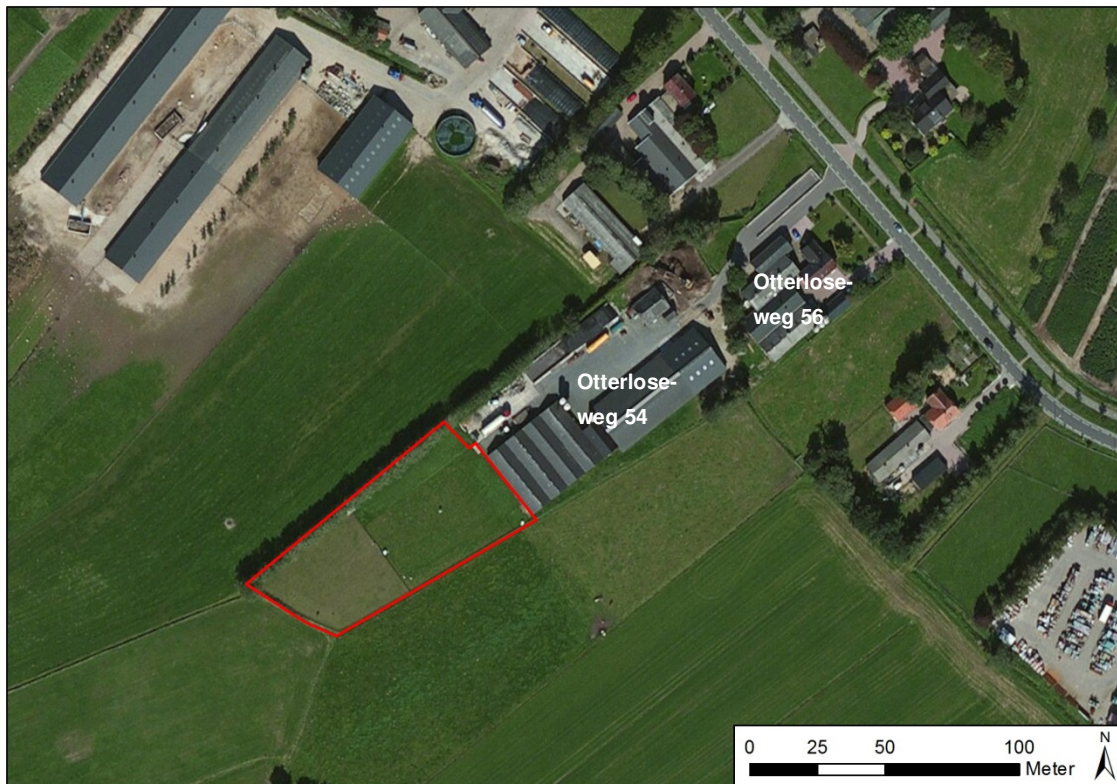
Nulalternatief (referentiesituatie)

Dit is de situatie waarin het nieuwe bestemmingsplan niet wordt vastgesteld/uitgevoerd. Het nulalternatief is in dit MER gelijk aan de referentiesituatie. De referentiesituatie is de situatie ten opzichte waarvan de milieueffecten worden bepaald. Deze situatie bestaat uit de huidige situatie plus de autonome ontwikkeling. De autonome ontwikkeling is de situatie die op termijn (ca. 2024) ontstaat als gevolg van de toekomstig zekere ontwikkelingen binnen en buiten het plangebied (bestemde en vergunde activiteiten die zeker binnenkort ingevuld worden).

¹ Deze en overige begrippen zijn (ook) toegelicht in de begrippenlijst achterin dit planMER

Zowel in de huidige situatie als volgens de autonome ontwikkeling heeft het plangebied een functie als grasland (of akkerland) voor de landbouw. In Afbeelding 0-1 is het plangebied aangegeven. Het heeft de enkelbestemming 'agrarisch' in het geldende bestemmingsplan (Agrarisch Buitengebied Ede 2012). Het plangebied grenst aan het huidige erf van het bedrijf aan de Otterloseweg 54-56 waar (volgens vergunning) 800 vleeskalveren mogen worden gehouden. De mest van het bedrijf wordt in de huidige en autonome situatie (niet vergist) afgevoerd naar eigen gronden elders in het land (noorden en omgeving Arnhem). Het bedrijf vervoert daarnaast mest van andere (niet grondgebonden) bedrijven uit de omgeving naar elders.

Afbeelding 0-1 Plangebied

Voornemen (te onderzoeken plansituatie)

Het plan maakt een mestvergistingsinstallatie mogelijk op het perceel zoals aangegeven in Afbeelding 0-1. Het plangebied krijgt de aanduiding 'Enkelbestemming Bedrijf' met de functieaanduiding 'specifieke vorm van bedrijf – mestvergister'.

Het plangebied ligt in het buitengebied van gemeente Ede, op ongeveer 700 meter ten zuidoosten van de kern Wekerom (500m van grens bestemmingsplan Wekerom) en ruim 400 meter van Natura 2000-gebied de Veluwe. De dichtstbijzijnde woningen van derden liggen op ongeveer 150 meter afstand. In het navolgende wordt de beoogde ontwikkeling inhoudelijk beschreven. Voor een meer uitgebreide beschrijving wordt verwezen naar paragraaf 3.2.2 van het MER.

Het vergistingsproces

Vergisting (of co-vergisting) is een biologisch proces, waarin onder zuurstofloze omstandigheden organische stof door micro-organismen wordt omgezet in onder andere methaan en koolstofdioxide. Onder co-vergisting wordt mede verstaan het vergisten van ten minste 50% dierlijke mest, aangevuld met andere producten (co-substraat), met als oogmerk het produceren van biogas.

De mest en de andere organische stromen (samen het 'substraat') worden samengebracht in silo's voor de vergisting. Het substraat zal grotendeels uit mest bestaan. Daarnaast wordt het gebruik van (berm)gras en co-producten uit de levensmiddelenindustrie voorzien. Het bestemmingsplan staat een maximale verwerkingscapaciteit toe van 36.000 ton substraat per jaar.

Naar verwachting kan op jaarbasis ongeveer 4 miljoen Nm³ biogas worden gewonnen. De hoeveelheid biogas hangt onder andere af van de samenstelling van het substraat.

Naast biogas ontstaat een 'restproduct', het digestaat. In totaal zal dit naar verwachting circa 32.500 ton/jaar zijn. Het wordt gescheiden en een deel wordt gedroogd. Het digestaat wordt afgevoerd naar gronden in de regio, eigen gronden in het noorden van het land en het buitenland.

Verwerking gewonnen biogas

Het overgrote deel van het gewonnen biogas wordt omgezet ('opgewerkt') in groen gas. Dit gebeurt met een 'opwerkinstallatie'. Het groen gas is kwalitatief gelijkwaardig aan aardgas en kan rechtstreeks ingevoerd worden in het openbare aardgasnet dat vlakbij het plangebied ligt.

Als er voldoende biogas wordt geproduceerd, zal een overig (klein) deel van het biogas door middel van een warmtekrachtkoppeling (WKK) worden omgezet in elektriciteit en warmte. Dit wordt gebruikt om de vergistingsinstallatie beter te kunnen exploiteren en eventueel voor eigen gebruik. Het omzetten van biogas naar groen gas is beter voor het milieu dan het gebruik van een WKK.

Bouwwerken en Landschappelijke inpassing

De benodigde nieuwe bouwwerken in het plangebied zijn in Afbeelding 0-2 (indicatief) aangegeven met een 'X'. Het gaat onder andere om 2 vergistingssilo's, 1 navergistingssilo en 1 na-opslagsilo. De bouwwerken mogen maximaal 10 meter hoog zijn ten opzichte van het maaiveld. In de bijlage van het MER is een meer gedetailleerde tekening van de inrichting van het plangebied en de bouwwerken opgenomen.

In het bestemmingsplan is een voorwaardelijke verplichting opgenomen dat de installatie niet in gebruik genomen mag worden voordat de landschapselementen die nodig zijn voor de landschappelijke inpassing ingeplant zijn. In Afbeelding 0-2 is beoogde inpassing weergegeven. Het gaat vooral om het beplanten en het aanvullen van bestaande beplanting op/van de randen van het plangebied en het huidige erf van het bedrijf (zie witte nummers 1 t/m 6). In bijlage 1 van het MER is deze afbeelding in groter formaat opgenomen, waarbij ook de aangegeven dwarsdoorsneden en het beplantingsplan beter zichtbaar zijn.

² Normaal kubieke meter: eenheid waarin het volume van gassen wordt uitgedrukt. 1 Nm³ is een hoeveelheid gas die bij 0 °C en een druk van 1 atmosfeer een volume van 1 m³ heeft.

Afbeelding 0-2 Landschappelijke inpassing (nieuwe bouwwerken aangegeven met een X)

Milieueffecten

In onderstaande tabel zijn alle scores op de beoordeelde milieucriteria in het MER weergegeven ten opzichte van de referentiesituatie.

Milieuaspect	Criteria	Score
Natuur	Natura 2000-gebieden (Natuurbeschermingswet)	0
	Ecologische Hoofdstructuur (EHS)	0
	Beschermde soorten (Flora en Faunawet)	0
Bodem en water	Waterkwantiteit	0
	Bodem- en (grond)waterkwaliteit	0
Landschap, cultuurhistorie en archeologie	Aantasting van landschappelijke en/of cultuurhistorisch waardevolle gebieden, structuren en elementen	0/-
	Aantasting of verlies van archeologische waarden	0
Verkeer	Verkeersintensiteit	0
	Verkeersveiligheid	0
Geluid	Belasting op gevoelige bestemmingen	0/-
Luchtkwaliteit	Concentraties PM10 en NO2 i.r.t. gevoelige bestemmingen en woningen	0
Geur	Belasting op gevoelige bestemmingen	0
Externe veiligheid	Risico's ten aanzien van kwetsbare objecten	0
Diergezondheid	Risico's t.a.v. verspreiding van dierziekten	0
Duurzaamheid	Zuinig ruimtegebruik	Goed
	Energiebalans: energieverbruik en energieopbrengst	+
	Broeiklaseneffect	+
	Mineralen	0

De ontwikkeling heeft geen grote negatieve effecten op het milieu. Licht negatieve effecten treden op ten aanzien van landschap en geluid. Het initiatief maakt enigszins inbreuk op het 'beekdal/broek' tussen de Grensbeek en de Valksche Beek. Deze invloed kan niet geheel weg worden genomen door landschappelijke inpassing. Het geluidniveau in de directe omgeving kan enigszins toenemen als gevolg van extra werkzaamheden op het erf. De referentiewaarden ter hoogte van omliggende woningen worden echter niet overschreden.

Mogelijke negatieve effecten op andere aspecten/criteria treden niet op of worden voldoende gemitigeerd om relevante effecten te voorkomen. Door het omzetten van (het meeste) biogas in groen gas in plaats van het verbranden van biogas in een WKK wordt de milieu-invloed beperkt. Effecten ten aanzien van Natura 2000 (stikstofdepositie), luchtkwaliteit en geur nemen hierdoor af. Door de voldoende afstand ten opzichte van omliggende woningen worden geen relevante effecten verwacht ten aanzien van luchtkwaliteit, geur en externe veiligheid.

Effecten op bodem en water worden voorkomen door maatregelen te treffen aan en rond de installaties, zoals vloestofdichte vloeren op plaatsen waar mogelijk lekkages op kunnen treden. Er is extra transport nodig om de vergistingsinstallatie te bedienen. Dit extra transport leidt niet tot relevante verkeerseffecten.

Gezien het (vrijwel) gesloten proces en de korte/afwezige verblijftijd van onbehandelde mest op het terrein worden de extra risico's op verspreiding van dierziekten zeer laag ingeschat. Daarbij kan aan het eind van het proces het digestaat worden verhit om eventuele ziektekiemen te doden (pasteuriseren/hygiëniseren). Dit is verplicht voor het exporteren van digestaat.

Positieve effecten treden op ten aanzien van duurzaamheid. Het project levert energie op en draagt bij aan de beperking van de uitstoot van broeikasgassen.

Doorkijk naar het vervolg

Zoals aangegeven kunnen voor de meeste, mogelijk optredende, negatieve effecten mitigerende maatregelen worden getroffen of kan anderszins de uitvoerbaarheid van het plan geborgd worden. Voor de overblijvende (licht) negatieve effecten op geluid en landschap is dit niet eenvoudig. Op voorhand worden geen extra maatregelen, naast de beschreven maatregelen, getroffen om deze effecten nog verder te beperken.

Naast mitigerende maatregelen op voorhand gelden ook diverse noodzakelijke 'handelingen' en vervolgstappen om effecten te voorkomen en te controleren.

In omgevingsvergunning staan onder andere specifieke voorschriften met betrekking tot voorzorg, keuring, onderhoud en controle. Er gelden bijvoorbeeld eisen ten aanzien van geluids- en geurmetingen ter controle van de toegestane waarden in de vergunning. Ook is in de vergunning de verplichting opgenomen om altijd een onderhoudsbedrijf op afroep beschikbaar te hebben en is ook het noodzakelijke onderhoud aan de installatie voldoende gewaarborgd.

Verder heeft de initiatiefnemer de verantwoordelijkheid om bij de realisatie van het initiatief rekening te houden met beschermde soorten (planten en dieren) en hun leefgebieden. In alle gevallen van ontwikkeling, dus ook als alleen 'algemene soorten' voorkomen, geldt de algemene zorgplicht (artikel 2 Flora- en faunawet). Hierin staat beschreven dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor dieren, planten en hun leefomgeving. Dit houdt onder andere in dat, voor zover redelijk, handelingen nagelaten of juist genomen worden om negatieve invloeden op soorten te voorkomen, beperken of tegen te gaan.

Ten aanzien van archeologie geldt dat het gemeentelijk archeologiebeleid nageleefd moet worden. Het plangebied heeft een lage verwachtingswaarde, maar in alle gevallen geldt bij (toevallige) archeologische vondsten een meldingsplicht. Bij vaststelling van archeologische waarden zal hiervan de omvang en gaafheid moeten worden vastgesteld aan de hand van een inventariserend veldonderzoek (waardering).

De maatregelen die nodig zijn om de waterhuishouding op orde te hebben en te houden zijn afgestemd met het waterschap. Deze dienen nageleefd te worden.

Planproces

Het MER wordt samen met het ontwerp bestemmingsplan 6 weken ter inzage gelegd. Een ieder wordt in de gelegenheid gesteld zienswijzen over het MER en bestemmingsplan in te dienen. De Commissie m.e.r. toetst in deze periode de kwaliteit en objectiviteit van het MER en beoordeelt of de juiste (milieu)informatie aanwezig is om het besluit te kunnen nemen.

De ingekomen zienswijzen worden beantwoord. De zienswijzen en het advies van de Commissie m.e.r. kunnen aanleiding geven tot het bijstellen van het planMER.

Vervolgens worden het (eventueel aangepaste) definitieve bestemmingsplan en planMER vastgesteld door het bevoegd gezag.